

OPERAČNÝ PROGRAM
KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

MOŽNOSTI PODPORY SANÁCIE ENVIRONMENTÁLNYCH ZÁŤAŽÍ V RÁMCI OPERAČNÉHO PROGRAMU KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA (2014 – 2020)

RNDr. Andrea Plačková, PhD.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SR
Sekcia environmentálnych programov a projektov
Riadiaci orgán pre Operačný program Kvalita životného prostredia
Nám. Ľud. Štúra 1, 812 35 Bratislava
www.opzp.sk

*„ZELENÁ pre enviro projekty, ktoré zlepšia
naše životné prostredie.“*

❖ OPERAČNÝ PROGRAM KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA (ďalej len OP KŽP)

- Programový dokument SR, na základe ktorého bude v programovom období 2014 – 2020 poskytovaná pomoc z Európskych štrukturálnych a investičných fondov v oblasti udržateľného a efektívneho využívania prírodných zdrojov
- Návrh OP KŽP bol na národnej úrovni schválený uznesením vlády SR č. 175 zo 16. apríla 2014.
- 30. apríla bol OP KŽP prostredníctvom SFC2014 predložený Európskej komisii na proces formálneho schválenia.
- 15. júla boli doručené oficiálne pripomienky EK, v súlade s ktorými bol text OP KŽP upravený.
- Schválenie možno očakávať v 4. štvrtroku 2014.

Riadiacim orgánom pre OP KŽP je Ministerstvo životného prostredia SR. V pozícii sprostredkovateľských orgánov pod riadiacim orgánom sú do implementačnej štruktúry OP KŽP zapojené Ministerstvo vnútra SR, Slovenská agentúra životného prostredia a Slovenská inovačná a energetická agentúra.

Globálnym cieľom OP KŽP je podporiť udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov, zabezpečujúce ochranu životného prostredia, aktívnu adaptáciu na zmenu klímy a podporu energeticky efektívneho nízkouhlíkového hospodárstva.

Rozdelenie na prioritné osi a prislúchajúce alokácie

Názov prioritnej osi	Alokácia v rámci OP KŽP v EUR	Fond
Prioritná os 1: Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry	1 441 766 000	KF
Prioritná os 2: Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami	419 346 261	KF
Prioritná os 3: Podpora riadenia rizík a odolnosti proti katastrofám v súvislosti so zmenou klímy	260 901 369	EFRR
Prioritná os 4: Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo	938 886 480	EFRR
Prioritná os 5: Technická pomoc	77 000 000	EFRR
Celková alokácia	3 137 900 110	KF + EFRR

Podpora aktivít v oblasti sanácie environmentálnych záťaží v rámci OP KŽP

Prijatie opatrení na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácie miest, oživenia a dekontaminácie opustených priemyselných areálov (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou) je jedna z investičných priorít v rámci PO 1: Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry

Špecifickým cieľom je zabezpečenie sanácie environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou).

Aktivity v oblasti sanácie environmentálnych záťaží podporované prostredníctvom OP KŽP:

- A. Prieskum, sanácia a monitorovanie environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou)
- B. Zlepšenie informovanosti o problematike environmentálnych záťaží

A. Prieskum, sanácia a monitorovanie environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou)

Navrhovaná aktivita bude zameraná na riešenie problematiky environmentálnych záťaží, ktoré sú v súlade s § 3 písm. t) geologického zákona definované ako znečistenie územia spôsobené činnosťou človeka, s výnimkou environmentálnej škody, ktoré predstavuje závažné riziko pre ľudské zdravie alebo horninové prostredie, podzemnú vodu a pôdu a zároveň sú evidované v osobitnom informačnom systéme environmentálnych záťaží.

Pri sanácii environmentálnej záťaže teda dochádza k odstráneniu/eliminácii kontaminácie dotknutého územia (prítomnej v horninovom prostredí, podzemnej vode alebo pôde).

Predmetná aktivita je zároveň pokračovaním analogicky zameranej aktivity v rámci Operačného programu Životné prostredie.

A. Prieskum, sanácia a monitorovanie environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou)

V rámci uvedenej aktivity sa pomoc zameriava na:

- realizácia prieskumu prioritných environmentálnych záťaží, vrátane vypracovania analýzy rizika znečisteného územia,
- v prípade náročnejšej alebo rozsiahlejšej sanácie zabezpečenie vypracovania prípravnej štúdie sanácie environmentálnej záťaže,
- zabezpečenie realizácie sanačných prác v súlade s princípom „znečisťovateľ platí“ a v súlade s pravidlami pre poskytovanie štátnej pomoci subjektom zúčastňujúcim sa hospodárskej súťaže,
- zabezpečenie monitorovania environmentálnych záťaží,
- priebežnú aktualizáciu Informačného systému environmentálnych záťaží.

A. Prieskum, sanácia a monitorovanie environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou)

Oprávnení prijímatelia:

- základom pre vymedzenie oprávnených prijímateľov v oblasti sanácie environmentálnych záťaží je rešpektovanie princípu „znečisťovateľ platí“ (horizontálny princíp práva EÚ) a právne predpisy SR v danej oblasti (zákon č. 409/2011 Z.z. o niektorých opatreniach na úseku environmentálnej záťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov; zákon č. 569/2007 Z.z. (geologický zákon) v znení neskorších predpisov);
- subjekty, na ktoré prechádza povinnosť odstrániť environmentálnu záťaž v prípade, ak pôvodca environmentálnej záťaže zanikol alebo zomrel a nie je možné určiť povinnú osobu (podľa zákona č. 409/2011 Z. z.) v súlade s princípom znečisťovateľ platí. V súčasnosti je v súlade s uvedeným zákonom takýmto subjektom ministerstvo určené uznesením vlády Slovenskej republiky.
- organizácia poverená výkonom národného monitorovania geologických faktorov životného prostredia podľa geologického zákona.

B. Zlepšenie informovanosti o problematike environmentálnych záťaží

Aktivity zlepšenia informovanosti o problematike environmentálnych záťaží budú priamo nadväzovať na aktivity prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou). Cieľom informačných aktivít je zvýšenie povedomia širokej verejnosti o problematike environmentálnych záťaží, vrátane ich sanácie a neskoršieho monitorovania.

Oprávnení prijímatelia:

- Slovenská agentúra životného prostredia v rámci národného projektu;
- subjekty ústrednej správy s pôsobnosťou v oblasti tvorby a ochrany životného prostredia;
- subjekty územnej samosprávy;
- neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby v oblasti tvorby a ochrany životného prostredia;
- nadácie v oblasti tvorby a ochrany životného prostredia;
- združenia fyzických alebo právnických osôb v oblasti tvorby a ochrany životného prostredia.

Usmerňujúce zásady výberu projektov:

- projekty budú realizované v súlade so Štátnym programom sanácie environmentálnych záťaží;
- prioritne budú podporované projekty zamerané na riešenie environmentálnych záťaží s vyšším rizikom - celkovou hodnotou klasifikácie/priority riešenia (hodnota K);
- zvýhodňované budú projekty zamerané na riešenie environmentálnych záťaží ohrozujúcich vyšší počet obyvateľov;
- zvýhodňované budú projekty zamerané na riešenie environmentálnych záťaží ohrozujúce chránené územia podľa osobitných predpisov (zákon o ochrane prírody a krajiny, vodný zákon, zákon o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách, zákon o ochrane pamiatkového fondu).

Za účelom jednotného a objektívneho posúdenia a vyhodnotenia splnenia, resp. miery splnenia stanovených zásad a podmienok budú definované kritériá na výber projektov, ktorých schválenie bude v kompetencii Monitorovacieho výboru OP KŽP.

Podpora aktivít v oblasti sanácie, revitalizácie a zabezpečenia úložísk ťažobného odpadu v rámci OP KŽP

Podpora investícií na prispôsobovanie sa zmene klímy vrátane ekosystémových prístupov je investičná priorita v rámci PO 2: Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami

Špecifickým cieľom je zlepšenie účinnosti sanácie, revitalizácie a zabezpečenia úložísk ťažobného odpadu.

Prislúchajúca aktivita pre podporu prostredníctvom OP KŽP:

A. Rekultivácia uzavretých úložísk a opustených úložísk ťažobného odpadu (v súlade s princípom „znečisťovateľ platí“)

A. Rekultivácia uzavretých úložísk a opustených úložísk ťažobného odpadu (v súlade s princípom „znečisťovateľ platí“)

Podľa čl. 20 smernice 2006/21/ES majú členské štáty EÚ povinnosť vypracovať a pravidelne aktualizovať inventarizáciu uzavretých a opustených úložísk ťažobných odpadov, ktoré majú vážne negatívne dopady na ŽP, alebo sa môžu v strednej alebo krátkej dobe stať vážnou hrozbou pre zdravie ľudí alebo ŽP. V rámci územia SR sú takéto úložiská evidované v informačnom systéme opustených úložísk ťažobných odpadov (tzv. „Register úložísk - Uzavreté a opustené, klasifikované“), ktorý je spravovaný SAŽP.

A. Rekultivácia uzavretých úložísk a opustených úložísk ťažobného odpadu (v súlade s princípom „znečisťovateľ platí“)

- ❖ Navrhovaná aktivita je zameraná na rekultiváciu uzavretých úložísk a opustených úložísk ťažobného odpadu, pričom podľa § 4 ods. 1 zákona o nakladaní s ťažobným odpadom je úložiskom miesto alebo zariadenie určené na zhromažďovanie alebo ukladanie ťažobného odpadu v tuhom stave, kvapalnom stave, roztoku alebo suspenzii.
- ❖ Navrhovaná aktivita má zároveň za cieľ pokračovať v systematickej inventarizácii uzavretých úložísk ťažobného odpadu podľa strategického dokumentu *Program prevencie a manažmentu rizík vyplývajúcich z opustených a uzavretých úložísk ťažobného odpadu (2014 – 2020)*, ktorý určuje rámcové úlohy a opatrenia pre jednotlivé orgány verejnej správy na postupné znižovanie rizík vyplývajúcich z uzavretých úložísk a opustených úložísk ťažobného odpadu.

A. Rekultivácia uzavretých úložísk a opustených úložísk ťažobného odpadu (v súlade s princípom „znečisťovateľ platí“)

- ❖ Evidencia opustených a uzavretých úložísk ťažobných odpadov v osobitnom informačnom systéme, v rámci ktorého nedochádza k prekryvom s evidenciou environmentálnych záťaží (prostredníctvom ďalšieho osobitného systému) zároveň vytvára presnú **deliacu líniu medzi uvedenými typmi aktivít.**
- ❖ Od aktivít stanovených v rámci IP4 PO1, v rámci ktorej budú sanované environmentálne záťaže situované v mestskom prostredí, opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou) sa navrhovaná aktivita **líši v stanovení rizikovosti a spôsobe vykonávania rekultivačných a stabilizačných prác.** Rizikovosť environmentálnej záťaže sa určuje podľa rizika kontaminácie podzemných vôd a horninového prostredia, resp. ohrozenia zdravia obyvateľov. Rizikovosť úložiska ťažobného odpadu sa posudzuje v nadväznosti na geotechnickú stabilitu, obsah sulfidických minerálov alebo azbestu, blízkosť obydla, povrchového toku, chráneného územia a veľkosť plochy, na ktorej sa úložisko nachádza.

A. Rekultivácia uzavretých úložísk a opustených úložísk ťažobného odpadu (v súlade s princípom „znečisťovateľ platí“)

Oprávnení prijímatelia:

- subjekty verejnej správy (podľa zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov)

Usmerňujúce zásady výberu projektov:

- projekty budú realizované v súlade s Programom prevencie a manažmentu rizík vyplývajúcich z opustených a uzavretých úložísk ťažobného odpadu;
- prioritne budú podporované projekty s vyššou rizikovosťou úložiska;
- zvýhodňované budú projekty zamerané na rekultiváciu úložísk ohrozujúcich vyšší počet obyvateľov;
- zvýhodňované budú projekty zamerané na rekultiváciu úložísk ohrozujúce chránené územia podľa osobitných predpisov (zákon o ochrane prírody a krajiny, vodný zákon, zákon o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách).

Ďakujem za pozornosť

RNDr. Andrea Plačková, PhD.

manažér programovania – odbor riadenia programov
sekcia environmentálnych programov a projektov

tel: 02/ 5956 2425

email: andrea.plackova@enviro.gov.sk

Ministerstvo životného prostredia SR

Nám. Ľ. Štúra 1

812 35 Bratislava